

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΓΑΚ210	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία του σώματος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	-		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων	
-	Να μπορούν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να υλοποιούν μια επισκόπηση των σημαντικότερων κοινωνιολογικών μελετών στο πεδίο της ασθένειας, των σωματικών πρακτικών και της ενσώματων εμπειριών.
-	Να αναγνωρίζουν το σώμα ως κοινωνική και πολιτισμικά διαμεσολαβημένη οντότητα.
-	Να αναγνωρίζουν τους πρωτοπόρους στοχαστές που συνέβαλαν στην ενσώματη στροφή των κοινωνικών επιστημών
-	Να εξετάζουν τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους ερμηνεύεται το σώμα στα επιμέρους θεωρητικά παραδείγματα
-	Να διακρίνουν και να συγκρίνουν τις διαφορετικές νοηματοδοτήσεις και προσλήψεις του σώματος σε διαφορετικές κουλτούρες και εποχές

- Να αναγνωρίζουν την υποκειμενική διάσταση στη συγκρότηση της σωματικής ταυτότητας. - Να ερμηνεύουν το σώμα ως «τόπο» πολύσημων κοινωνικών νοημάτων, σχέσεων και πρακτικών.	
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>.....</i> <i>Άλλες...</i> <i>.....</i>
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, σε σχέση με το περιεχόμενο του μαθήματος. - Να μπορούν να υλοποιούν μια επισκόπηση των σημαντικότερων κοινωνιολογικών μελετών στο πεδίο της κοινωνιολογίας του σώματος. - Να αναγνωρίζουν το σώμα ως κοινωνική και πολιτισμική οντότητα. - Να αξιολογούν τη σημασία της σύγχρονης ιατρικής στην κοινωνική και πολιτισμική παραγωγή των παραστάσεων αναφορικά με τον εαυτό.	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το σώμα βρίσκεται στο επίκεντρο κοινωνιολογικών αναλύσεων και ανθρωπολογικών μελετών ήδη από τα μέσα 19ου αιώνα. Μάλιστα, από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 κι εφεξής τείνει να αποτελέσει αυτόνομο πεδίο κοινωνικών ερευνών. Σήμερα, είναι αποδεκτό ότι η κοινωνιολογική θεωρία δεν είναι δυνατή δίχως συστηματική ανάλυση της κοινωνικής μορφοποίησης του σώματος. Η κυριαρχία της δυτικής βιοϊατρικής άλλαξε τον τρόπο που οι έννοιες της γέννησης, της ζωής και του θανάτου γίνονται κατανοητές. Οι μέθοδοι υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, η τεχνητή υποστήριξη της ζωής, οι μεταμοσχεύσεις οργάνων και η προσθήκη τεχνητών μελών είναι στοιχεία τα οποία αναδεικνύουν την παρέμβαση της βιοϊατρικής στη διαχείριση, στην εμφάνιση και την οριοθέτηση του ανθρώπινου σώματος. Το γυναικείο κίνημα άσκησε κριτική στην παρέμβαση της ιατρικής στο γυναικείο σώμα, καθώς θεωρήθηκε ότι ο έλεγχος της σεξουαλικής πράξης και της αναπαραγωγής διαιωνίζει τον παραδοσιακό καταμερισμό εργασίας μεταξύ ανδρών και γυναικών, εγκλωβίζοντας τη γυναίκα βιογραφία στο καθήκον της μητρότητας και της ανατροφής, αναπαράγοντας τον παραδοσιακό διαχωρισμό θηλυκό-αρσενικό κατ' αντιστοιχία με τα δίπολα της ζωής-θανάτου, φύσης-πολιτισμού, κοινωνικής οργάνωσης και αποδιοργάνωσης. Όμως, ανεξάρτητα από τις βιοϊατρικές παρεμβάσεις στα σώματα, διαφορετικοί πολιτισμοί επινόησαν κι εφάρμοσαν ποικίλους τρόπους φροντίδας, υγιεινής και καλλωπισμού του σώματος. Οι διαφορές αυτές αντανακλούν διαφορετικές πρακτικές διαχείρισης του σώματος και αναδεικνύουν τον κοινωνικό του χαρακτήρα. Το σώμα, εκτός από αυταπόδεικτο στοιχείο της υπόστασης του ατόμου, αποτελεί ταυτόχρονα όριο και δυνατότητα της κοινωνικής δράσης, της εκφραστικότητας του υποκειμένου, το ίδιο το βίωμα προϋποθέτει την «ενσώματη παρουσία» στον κοινωνικό κόσμο. Η

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση
Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

συγκρότηση του υποκειμένου καθορίζεται από τον τρόπο που το σώμα γίνεται κατανοητό ως «υπόσταση του ατόμου». Συνεπώς, το ανθρώπινο σώμα χαρακτηρίζεται από μια δυναμική βιοψυχοκοινωνική υπόσταση, και θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι είναι το κατεξοχήν «ολικό κοινωνικό φαινόμενο», καθώς προσδιορίζει την επικράτεια του ανθρώπινου.

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο			
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Ναι			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα Διαλέξεις Αυτοτελής μελέτη Προετοιμασία κειμένων και ανάλυση βιβλιογραφίας Σύνολο Μαθήματος	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 39 ώρες 60 26 125		
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.		Γραπτές εξετάσεις, στην ελληνική γλώσσα.	

(5.) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Αθανασίου, Α., (2004). Εθνογραφία στο διαδίκτυο ή το διαδίκτυο ως εθνογραφία: δυνητική πραγματικότητα και πολιτισμική κριτική. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, Τομ. 115:49-74. <http://dx.doi.org/10.12681/grsr.9344>
- Αλεξιάς, Γ. (2012). Κοινωνία και γενετική: Ο γενετικός επικαθορισμός της υγείας και της ασθένειας και ο ρόλος της κοινωνιολογίας, στο Οικονόμου, Χ. και Σπυριδάκης, Μ., (επιμ.) (2012), Ανθρωπολογικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της υγείας, (σ. 83-106). Αθήνα: Εκδόσεις Σιδέρης
- Αλεξιάς, Γ. (2014). Μια κοινωνιολογική ανάλυση της σύγχρονης γενετικής: ο ιατρικός λόγος ως μορφή βιοπολιτικής, στο Αλεξιάς, Γ., Τζανάκης, Μ., Χατζούλη, Α., (επιμ.) (2014), Σώμα υπό επιτήρηση: Ηθικές και πολιτικές συνδηλώσεις της ιατρικής τεχνολογίας και της κοινωνικής φροντίδας, (σ.109-142). Αθήνα: Πεδίο
- Bell, C. (1811) Idea of a New Anatomy of the Brain-Philosophical Transactions of the Royal Society of London. The way in and the way out: Francois Magendie, Charles Bell, and the Roots of the Spinal Nerves. Ed. Paul F. Cranefield. New York: Futura
- Featherstone, M., & Burrows, R. (1995). Cultures of Technological Embodiment: An Introduction. Body&Society, 1(3-4),1-19.
- Foucault, M. (1993). Οι λέξεις και τα πράγματα: Μία αρχαιολογία των επιστημών του ανθρώπου. (μτφ.: Παπαγιώργης Κ.). Αθήνα: Γνώση
- Foucault, M. (2004). Ιστορία της τρέλας. (μτφ.: Αμπατζοπούλου Φ.). Αθήνα: Ηριδανός
- Foucault, M. (2010). Οι μη κανονικοί: παραδόσεις στο Κολέγιο της Γαλλίας (1974-1975). Αθήνα: Εστία
- Foucault, M. (2011). Ιστορία της Σεξουαλικότητας Ι. Η βούληση για γνώση. (μτφ.: Μπέτζελος Τ.). Αθήνα: Πλέθρον
- Foucault, M. (2012a). Η γέννηση της κλινικής. (μτφ.: Καψαμπέλη Κ.). Αθήνα: Νήσος
- Foucault, M. (2012b). Η γέννηση της βιοπολιτικής: Παραδόσεις στο Κολέγιο της Γαλλίας (1978-1979). (μτφ.: Πατσογιάννης Β.). Αθήνα: Πλέθρον
- Foucault, M. (2013a). Ιστορία της Σεξουαλικότητας 2. Η χρήση των ηδονών. (μτφ.: Μπέτζελος Τ.). Αθήνα: Πλέθρον
- Foucault, M. (2013b). Ιστορία της Σεξουαλικότητας 3. Η επιμέλεια του εαυτού. (μτφ.: Πατσογιάννης Β.). Αθήνα: Πλέθρον
- Foucault, M. (2013c). Αυτό δεν είναι πίπα. (μτφ.: Σπανός Γ.). Αθήνα: Πλέθρον
- Frank, M.J., Samanta, J., Moustafa, A.A., Sherman, S.J. (2007). Hold your horses: impulsivity, deep brain stimulation, and medication in parkinsonism. Science. 318(5854):1309-12. Epub 2007 Oct 25. DOI:10.1126/science.1146157
- Franks, D. (2010). Neurosociology: The Nexus Between Neuroscience and Social Psychology. Springer-Verlag New York. DOI 10.1007/978-1-4419-5531-9
- Franks, D., Davis, J. (2012). Critique and Refinement of the Neurosociology of Mirror Neurons, in Kalkhoff W., Shane R., Thye, E., Lawler J.(ed.) Biosociology and Neurosociology (Advances in Group Processes, Volume 29, (pp.77 – 117) Emerald Group Publishing Limited
- Franks, D., Turner, J. (2013). Handbook of Neurosociology. Springer Netherlands.
- Rabinow, P. (1996). Essays on Anthropology of Reason. Princeton, N.J.: Princeton University Press

- Rabinow, P., & Rose, N. (2006). Biopower today. *Biosocieties* 1 (2): 195-217.
- Mauss, M. (2004). Κοινωνιολογία και ανθρωπολογία. (μτφ. & επιμ.: Παραδέλλης Θ.). Αθήνα: Εκδόσεις Εικοστού Πρώτου
- Rose, N. (2003). Neurochemical selves. *Society*. 41(1):46-59
- Rose, N. (2014). Κανονικότητα και παθολογία σε μία βιοιατρική εποχή, (μτφ.: Λέκκα Β.). Αθήνα: Πλέθρον
- Rose, N. (2017). Κανονικότητα και παθολογία σε μία βιοιατρική εποχή (μτφ.: Λέκκα, Β.). Αθήνα: Πλέθρον
- Rose, N., & Novas, C. (2000). Genetic risk and the birth of the somatic individual. *Economy and Society*, 29(4):485-513. ISSN 0308-5147 print/ISSN 1469-5766 online
- Rose, N., & Novas, C. (2011). Βιολογική ιδιότητα του πολίτη, στο Αθανασίου Α. (2011), Βιοκοινωνικότητες: Θεωρήσεις στην ανθρωπολογία της υγείας, (σ. 545-590). Αθήνα: Νήσος
- Rosenthal, G. (2013). Η βιογραφική έρευνα, στο Τσιώλης Γ. & Σιούτη Ε., (επιμ.) (2013), Βιογραφικές (ανα)κατασκευές στην ύστερη νεωτερικότητα: θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα της βιογραφικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, (σ. 63-109). Αθήνα: Νήσος

Επιστημονικά περιοδικά στο πεδίο

- Body and Social Theory